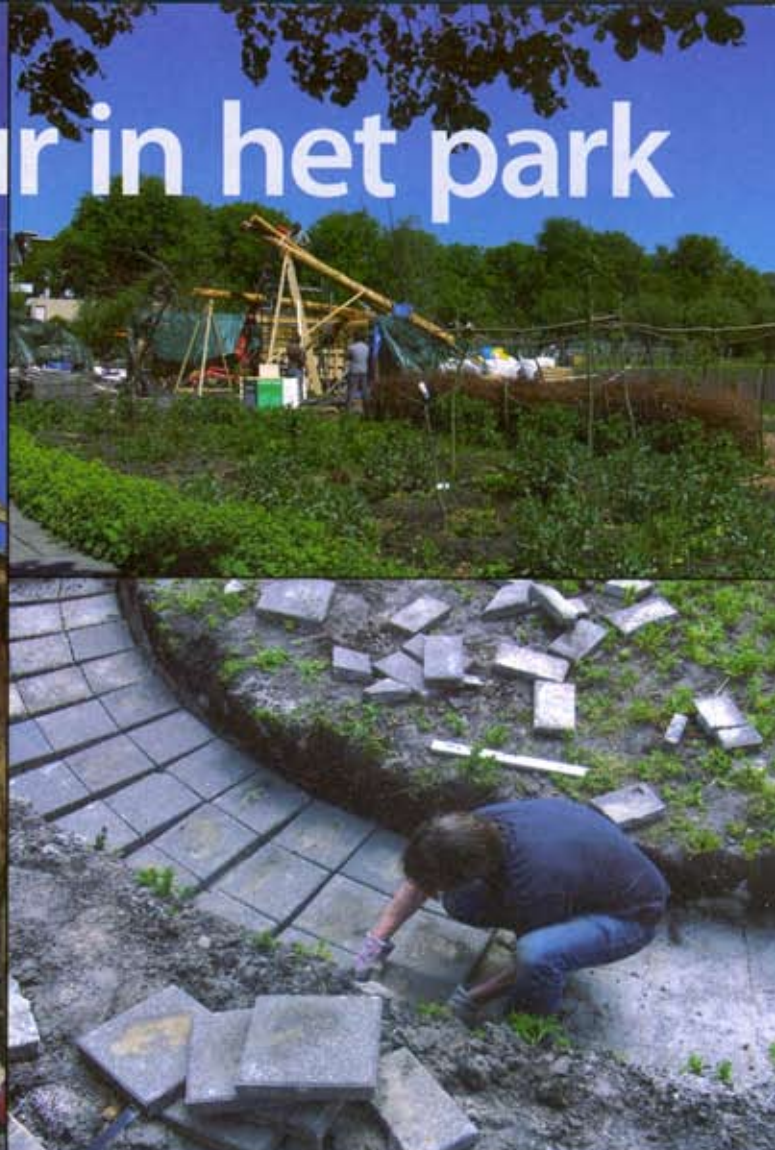

Permacultuur in het park

Waar afgedankte fietspadtegels al niet goed voor zijn. Je kunt ze bijvoorbeeld als fundament van een duurzaam gebouwde paviljoen gebruiken. Maar liefst 2700 tegels in zestien lagen dragen het gebouwtje in het Eetbaar Park in het Zuiderpark. 'Koninklijke tegels', schertst Johan van Gemert van Stroom Den Haag, onder verwijzing naar het feit dat ze van een fietspad nabij Huis ten Bosch afkomstig zijn.

Johan begeleidt de bouw, waar deskundigen, en soms vrijwilligers, zich mee bezighouden. Eerst is een cirkel van zeven meter doorsnee gegraven, die daarna met tegels gevuld is. Na een paar dagen stapelen is op de tegels een ladderbaan van hout aangelegd, die dient om vocht tegen te houden. Dáárop kwamen weer strobalen. Om deze muur te verduurzamen worden de strobalen van drie lagen leemstuc voorzien. Het geheel wordt bekroond met een sedumdak op een basis van palen en stro. Er zijn zoveel mogelijk gerecyclede materialen uit de buurt gebruikt, dus een planning was moeilijk te maken en improviseren was nogal eens geboden – maar kán het duurzamer?

Als alles volgens plan verloopt zou het paviljoen zo ongeveer klaar moeten zijn tegen de tijd dat deze *Branding* verschijnt. Na voltooiing zal het gedurende vijf jaar dienen als informatiepunt over permacultuur in het algemeen en over het Eetbaar Park waar het middenin ligt in het bijzonder. Inclusief het paviljoen is het Park 40 bij 20 meter groot. Er zijn paden en perken aangelegd, bomen en struiken geplant, een houtwal opgeworpen en groentes en steunplanten ingezaaid. "Zes groepen van zes leerlingen van het Varias College doen hier hun maatschappelijke stage", vertelt Menno Swaak van Gezonde Gronden G'Arde. "Ze zijn hier een dagdeel per week om onkruid te wieden, te zaaien, houtsnippers op paden te strooien en dergelijke dingen meer."

De Engelse kunstenaar Nils Norman heeft het initiatief tot het Eetbare Park voor Stroom genomen en daar Gezonde Gronden G'Arde bij betrokken, de organisatie die al eerder een vergelijkbare tuin in Madestein had aangelegd – een van de beste voorbeeldtuinen van Nederland. Die draait nu goed, al is het jammer dat de vrijwillige beheerder onlangs naar

het hoge noorden geëmigreerd is. Swaak hoopt dat met de enthousiaste opvolgers de tuin weer tot bloei komt. Het is de bedoeling van de organisatie om al haar tuinen op vastgestelde tijden open te stellen voor publiek. Voor de tuinen op het complex van volkstuinvereniging Nut en Genoegen is dat donderdag, voor het Zuiderpark zaterdag en voor Madestein zondag, alle van circa 11.00-15.00 uur.

Stadslandbouw

Als het dak eenmaal op het paviljoen zit, dient zich de volgende klus alweer aan: de aanleg van een permacultuurtuin op het terrein van Nut en Genoegen. Links van de ingang aan de Meppelweg ligt een braakliggend stuk grond waar Gezonde Gronden haar gang kan gaan. Die tuin wordt samen met de buurt ontwikkeld. Dan begint het ideaalbeeld van de organisatie – stadslandbouw – serieuze vormen aan te nemen.

Meer informatie: www.gezondegronden.nl. Meer over de noodzaak van stadslandbouw leest u in het rapport *Sluit de voedselkringloop!*, dat te vinden is op www.haagsmilieucentrum.nl onder Publicaties.